

عنوان مقاله:

تحلیل کارکردهای هویتی زبان در اشعار مدحی

محل انتشار:

فصلنامه شعرپژوهی (بوستان ادب)، دوره 14، شماره 1 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 22

نویسنده:

محسن اکبری زاده (بتلاب اکبرآبادی) - عضو هیات علمی دانشگاه جیرفت

خلاصه مقاله:

زبان به عنوان رسانه‌ی ارتباطی در متون ادبی، از نشانه‌هایی تشکیل شده است که امکان خلق معناها و دلالت‌های اجتماعی و فرهنگی متفاوتی را فراهم می‌کند و می‌تواند نماینده‌ی تمایلات اجتماعی و فرهنگی گوینده‌ی خود شود. یکی از معنایی که نشانه‌های زبانی می‌توانند آن را بروز دهند، هویت گوینده یا نویسنده است. هویت در معنای درک مفهوم خویشتن، نمایانگر ویژگی‌های خاص هر فرد است که از طریق ارتباط با دیگران و برحسب شباهت و تفاوت شکل می‌گیرد؛ پس هرگونه کاربرد زبان در شعر یا متن ادبی، شرایطی را فراهم می‌کند که هم می‌تواند خویشتن و هویت نویسنده و هم جامعه‌ای را که به آن تعلق دارد، نشان دهد و بسته به نوع کاربرد زبان، کارآیی‌های آن نیز متفاوت می‌شود؛ برای نمونه در قصاید مدحی که نویسنده وابستگی خود را به گفتمان‌های سیاسی، اجتماعی و فرهنگی مستقیم‌تر نشان می‌دهد، فهم عوامل اجتماعی شکل‌گیری هویت شاعر نیز از طریق نشانه‌های زبانی دقیق‌تر و عینی‌تر خواهد بود. در این مقاله تلاش شده تا با تکیه بر اشعار فرخی سیستانی و با رویکرد نشانه‌شناسی اجتماعی، سازوکارهای زبانی و نشانه‌ای هویت بررسی شود. از این منظر تمام نشانه‌های زبانی موجود در این قصاید، دلالت‌های اجتماعی و هویتی دارد. ازدست رفتن استقلال و خویشتن شاعر، تبدیل شدن شعر به کالای مصرفی، بحران هویت، ارتباط مستقیم میان ادبیت و هویت یابی شاعر، مرکزگرایی و... همگی از دلالت‌های اجتماعی نشانه‌های زبانی قصاید مدحی به شمار می‌روند.

کلمات کلیدی:

واژه‌های کلیدی: ادبیت، دربار، قصاید مدحی، نشانه‌شناسی اجتماعی، هویت

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1454045>

